

Један допис Министарства правде усталасао је јавност у Србији. Министарство економије је 16. марта упутило Министарству правде допис у коме се препоручује Врховном суду и окружним судовима прекид свих суђења и замрзавање извршења правоснажних судских одлука из домена радних односа у наредних шест месеци до годину дана. Министарство правде је тај допис проследило Врховном суду, а он ће га у скорије време проследити окружним судовима.

Какве су реакције на овај допис? Већином негативне. Друштво судија Србије саопштило је да је допис Министарства економије и регионалног развоја и Министарства правде покушај „противуставног утицаја и мешање у рад судства“. Судије, изгледа, боље од медија знају за судбину дописа и у свом саопштењу тврде да је допис прослеђен свим судовима, што оцењују као покушај отежавања и онемогућавања грађанима да обезбеде судску заштиту својих основних права из радног односа.

И бивше судије Врховног суда, Зоран Ивошевић и Јелисавета Василић деле мишљење Друштва судија и у својим изјавама за дневни лист „Блиц“ истичу да је овај допис директно мешање извршне у судску власт, да је он противзаконит и да се њиме судовима забрањује да обављају свој посао, а радницима онемогућује да остварују своја права. Обоје су запрепашћени чињеницом да је Министарство правде, супротно свим правним принципима, допис проследило Врховном суду Србије.

А шта кажу у Министарству економије? „Захтев Министарства економије да се суђења и извршења судских одлука у вези са радним односима замрзну на 6 месеци до годину дана, нема за циљ да на било који начин закине права бившим радницима који туже своје фирме, већ да омогући оним радницима који сада раде да и даље послују“, тврди за дневни лист „Прес“ државни секретар у Министарству економије и регионалног развоја Небојша Ћирић. Како он тврди, сам пример фабрике вагона у Краљеву је довољан као оправдање за овај допис. Јер тамо 200 радника хоће да плене машине на основу донесених судских пресуда за неизмирене заостале плате из '90-их година. Том пленидбом би 2000 радника остало без посла, а држава би била ускраћена за приход од извоза вагона у висини од 500000 долара. Допис, према Ћирићу, није противзаконит, донесен је у складу са Законом о облигационим односима и Законом о

Да ли подела власти у Србији значи да нико никога не слуша?

Пише: Ненад Дукић
уторак, 24 март 2009 19:55

приватизацији и није обавезујући, већ је пре свега препорука судовима. Овај допис се односи на приватна и друштвена предузећа, на приватизована у којима ради 100 000 радника, и она која се тек приватизују, а у којима је запослено око 20000 радника.

И тако судије, и водећи дневни листови у Србији „Прес“, „Политика“, „Блиц“ у клин, а Министарство економије у плочу. Ипак, оно што највише запрепашћује је то што као да нико не жели другог да саслуша. Новинари и судије економисту Ђирића, а Ђирић судије. Јер, како другачије тумачити изјаве судија да се овом препоруком „забрањује“ судовима да раде свој посао. Као да је препорука забрана. Као да они морају да послушају препоруку. Као да хоће да кажу: ми ћемо се се држати закона дословно, не интересује нас економско окружење, ни други радници који раде у фабрикама које треба да измире велика дуговања. Ту као да нема расуђивања и жеље да се бар мало удовољи и другој страни. Да ли ће они осећати одговорност за 2000 радника из фабрике вагона у Краљеву који ће остати на улици због потраживања 200 радника који више и не раде у тој фабрици. Овде као да се сударају право и правда. Право не мора да буде истовремено и правда, ако строгом применом закона оштетимо оне који су ту због закона – људе! Не тражи се и не захтева од судова да пониште пресуде, већ им се препоручује да нађу механизме да се исплата потраживања радницима замрзне. Ту је Министарство, бар донекле, у праву. То нам и пример фабрике вагона говори.

Али где у Министарству економије греше? У чему би требало да послушају судије? Иако државни секретар Небојша Ђирић каже да је допис његовог министарства донесен у складу са законима, то баш и није скроз тачно. Не могу се суђења, која би требало да се заврше у хитном поступку, а тичу се радних односа, прекидати и после неког периода настављати. То је противно Закону о радним односима. Применом ове препоруке, бар у овој тачки, оштетили би се, не само радници којима послодавац дугује плате, већ и они који су добили отказ на недозвољен начин или били жртве шиканирања на послу итд.

И када би се судски поступци прекинули, ко гарантује да би се они наставили? Да ли би оштећени радници после неколико месеци паузе у поступку имали од чега да финансирају судске процесе? Да ли Министарство прижељкује да они после тог прекидања суђења одустану од борбе за своја права? Зашто новинари ова три угледна листа не слушају секретара Ђирића? Као да су они пожурили да пошто-пото окриве Владу за притисак на судство и на мешање извршне у судску власт. Али као да нису научили лекцију да се ти притисци дешавају далеко иза очију јавности. Да је Влада желела да забрани судовима да раде по закону, она не би слала допис који би могао бити употребљен као очигледан доказ против ње, већ би све ишло мимо папира и без писаних доказа.

Да ли подела власти у Србији значи да нико никога не слуша?

Пише: Ненад Дукић
уторак, 24 март 2009 19:55

Шта је Влада хтела овим дописом? Она је, на један доста трапав начин, хтела да јавност и судство овим необавезујућим дописом обавести на могуће проблеме, уколико дође до исплате потраживања свим оштећеним радницима по хитном поступку. Нису консултовали правнике у писању свог дописа, отуда и делимично оправдан гнев судија.

Шта нам је чинити? Нека судови узму у обзир овај допис и нека се потруде да измиравање потраживања, њихова динамика и начин исплате буде договорено између послодаваца и радника. Брза наплата радничких потраживања би многа предузећа која добро послују и доносе држави приходе у њену касу, довела до стечаја. Зато треба видети којом брзином и у ком временском року подмирити оштећене грађане. Ако је могуће и да се замрзне исплата, али, опет, све према њиховом договору. Јер решење које Влада нуди, замрзавање исплате потраживања на 6 месеци до годину дана, је излажење у сусрет само послодавцима и пребацивање терета само на раднике. Наравно, ни у ком случају не прекидати започета суђења, јер би то значило рушење правног система земље.

Ово је комплексно питање и свако униформно решење, било то брза исплата свих потраживања радницима, било замрзавање свих исплата на 6 месеци, није право решење. Решења у вези са исплатом радничких потраживања морају се разликовати од случаја до случаја, ако нећемо да имамо нове хиљаде отпуштених и гладних људи на улицама наших градова. Надамо се да до таквог сценарија неће доћи.